Q.P. Code: 22301

[Time: $2\frac{1}{2}$ Hours] **[Marks:75]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:
1. Question.No.1 is compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Support your answer with suitable examples.

Q1 Arrange the following news in Inverted Pyramid Style. Supplement it with information wherever required. Also give an appropriate headline. **15**

Dengue, the mosquito-borne viral fever that causes high fever, muscle and joint pain, and death from shock. According to the National Vector Borne Disease Control Programme (NVBDCP), in 2016, close to 1.30 lakh cases and 245 deaths were reported from across the country. Kerala is in the grip of dengue, Thiruvananthapuram and Palakkad districts are the worst hit, and experts say the worst is yet to come.

"We are monitoring dengue situation closely, it seems in coming days it is going to grow big. Vector-borne disease top our surveillance list during monsoon, and the dengue outbreaks will be bigger this year compared to chikungunya," said an official at the National Centre for Disease Control.

Of the 23,000 cases and 32 deaths confirmed till July 16, 11,581 cases and 20 deaths have been in Kerala. Four of the five states with the highest cases and deaths are in south India. Rising number is not a problem unique to India. Globally, dengue incidence has increased 30-fold over the last 50 years, says the World Health Organisation (WHO), with 50-100 million infections reported annually in over 100 endemic countries, putting almost half of the world's population at risk.

Cases of dengue crossed 1 lakh mark in India in 2016. Officials in the Ministry attributed the higher number of cases to better reporting, increased awareness among public and the move of bringing the disease under the notification category, asking every hospitals and clinics to notify the vector-borne disease. Health Ministry had issued a circular regarding notification of dengue cases, citing that dengue had become a major public health concern.

munotes.in

Dengue is caused by four different types of viruses transmitted by mosquitoes. The symptoms include fever, headache, muscle, joint pains and skin rash. There is no specific treatment for dengue but early detection and access to proper medical care lowers fatality rates below one per cent.

Man-made reasons such as urbanization, rapid industralisation and casual approach of the people in checking breeding of the mosquitoes are being attributed as the main reasons for the rise in cases.

Q2. A) What is News? Accuracy, Balance, Clarity and Objectivity are the basic principles of Reporting. Discuss **8**

Q2 B) Sources are the most important means of gathering news. Explain with special reference to new age technological sources. **7**

OR

Q2. C) What is a Follow-up story? Do all news stories need follow-up? Explain with example **8**

Q2 D) What is Transport/ Women and Child Welfare beat. Explain with example **7**

Q3. A) Explain Watergate Scandal. **15**

OR

Q3, B) What challenges do journalist face while covering terrorist attack with special reference to 26/11- Mumbai terror attack. **15**

Q4. A) How Audio-Visual material add value to news stories or investigative stories? **8**

Q4. B) What is the risk involved in doing Investigative Journalism stories by the reporters? **7**

OR

Q4. C) Citizen Journalism plays important role in reporting. How these sources help Journalist to gather news? **8**

Q4. D) Explain 2G scam **7**

Q5. Write Short Notes on **(ANY THREE)** **15**

1. RTI
2. Public meetings
3. Use of Spy Camera
4. Yellow Journalism
5. Nira Radia Scam

****

munotes.in

[वेळ: २$\frac{१}{२}$ तास] [गुण:७५]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. सुयोग्य उदाहरणे द्या.

प्र. १ खालील बातमी उलट्या त्रिकोणाच्या पद्धतीने लिहा. आवश्यक तेथे माहिती पुरवा. योग्य शीर्षक द्या. (१५)

मच्छरांमुळे होणाऱ्या डेंग्यू या व्हायरल तापामुळे, ज्यामुळे जास्त ताप, स्नायूदुखी व सांधेदुखी व नंतर मृत्यु होतो. राष्ट्रीय विषाणूजन्य रोग नियंत्रण कार्यक्रम (NVBDCP) नुसार २०१६ मध्ये देशभरात डेंग्यूचे १.३० लाख रुग्ण व २४५ मृत्यु नोंदले आहेत. केरळ डेंग्यूच्या विळख्यात सापडला आहे. थिरूवनतपूरम व पलक्कड हे जिल्हे सर्वात जास्त प्रभावित झाले आहेत. तज्ञांच्या मते स्थिती अजून जास्त खराब होणार आहे.

आम्ही डेंग्यूच्या परिस्थितीवर बारकाईने लक्ष ठेऊन आहोत. येणाऱ्या दिवसात हे वाढणार आहे. राष्ट्रीय रोग नियंत्रण केंद्राच्या अधिकारा नुसार पावसाळ्यात विषाणूजन्य रोग हे आमची सर्वात मोठी प्राथमिकता असतात. तसेच या वर्षी चिकनगुनया पेक्षा डेंग्यूचा प्रसार जास्त असणार आहे. जुलै २०१६ पर्यंत नोंदविण्यात आलेल्या २३००० रुग्ण व ३२ मृत्यु पैकी १९५८१ रुग्ण व २० मृत्यु हे केरळ मधील आहेत. सर्वाधिक रुग्ण व मृत्यु घटना असणाऱ्यात पाच राज्यांपैकी चार राज्ये ही दक्षिण भारतातील आहेत. वाढणारी आकडेवारी ही फक्त भारताची समस्या नाही. जगभरात डेंग्यूच्या घटनांमध्ये गेल्या ५० वर्षात ३० पटींनी वाढ झालेली आहे, जगातील १०० देशांमधील, दरवर्षी ५०-१०० मिलियन लोकांना याची बाधा होते. ज्यायोगे जगातील अर्धी लोकसंख्या धोक्यात आहे.

२०१६ मध्ये डेंग्यूच्या आकड्याने १ लाखाची सीमा ओलांडली आहे. मंत्रालयातील अधिकाऱ्या नुसार वाढलेला आकडा हा चांगल्या नोंदीमुळे, लोकांमधील वाढत्या जागरूकतेमुळे तसेच प्रत्येक इस्पितळ व दवाखान्याला सांगण्यात आलेल्या विषाणूजन्य रोगाची नोंद ठेवण्याची सूचना देण्यामुळे दिसून येतो. आरोग्य मंत्रालयाने एक परिपत्रक जारी केले असून त्यात डेंग्यूच्या घटना जनआरोग्याच्या दृष्टीकोनातून महत्वाची बाब असल्याचे म्हटले आहे.

मच्छरांमुळे प्रसारित होणाऱ्या चार विविध प्रकारच्या विषाणूमुळे डेंग्यू होतो. याची लक्षणे म्हणजे ताप, डोकेदुखी, स्नायू व सांधेदुखी व त्वचेवर पुरळ येणे. डेंग्यूसाठी विशिष्ट उपचार नाहीत पण लवकर निदान व योग्य वैद्यकीय उपचार यामुळे मृत्युदर १% खाली येऊ शकतो.

डेंग्यूच्या वाढत्या घटनासाठी मानव निर्मित कारणे आहेत. जशी की शहरीकरण, वेगाने होणारे औद्योगिकीकरण व लोकांमध्ये मच्छरांची पैदास होण्याबाबत असलेली उदासीनता.

प्र. २ अ) बातमी म्हणजे काय? अचूकता, समतोल, स्पष्टता, वस्तुनिष्ठता हि वार्ताकनाची मुलभूत तत्वे आहेत. चर्चा करा. (०८)

ब) स्त्रोत हे वृत्तसंकल्पनाचे महत्वाचे मार्ग आहेत. नविन युगातील तांत्रिक स्त्रोतांच्या विशेष संदर्भाने स्पष्ट करा. (०७)

किंवा

प्र. २ क) पाठपुरावा वार्ता म्हणजे काय? सर्व बातम्यांना पाठपुराव्याची गरज असते का? उदाहरणासाहित स्पष्ट करा. (०८)

प्र. २ ड) वाहतूक किंवा महिला व बालकल्याण बीट (बातमी/कार्यक्षेत्र) म्हणजे काय? उदाहरणासहित स्पष्ट करा. (०७)

प्र. ३ अ) वॉटरगेट घोटाळा स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र. ३ ब) २६/११ च्या मुंबई दहशतवादी हल्ल्याच्या विशेष संदर्भाने पत्रकारांना दहशतवादी हल्लाच्या वार्तांकन करताना कोणत्या आव्हानाचा सामना करावा लागतो? (१५)

प्र. ४ अ) दृक – श्राव्य (ऑडिओ-व्हिजुअल) साहित्यामुळे बातम्यांमध्ये किंवा शोध वार्तामध्ये कक्षा प्रकारे मूल्यवर्धन होते? (०८)

प्र. ४ ब) वार्ताहराना, शोध पत्रकारिता वार्ता करताना कोणता धोका असतो? (०७)

किंवा

प्र. ४ क) नागरिक पत्रकारिता वार्ताकनामध्ये महत्वाची भूमिका बजावतात. हे स्त्रोत वार्ताहराला वृत्तसंकलनासाठी कशी मदत करतात? (०८)

प्र. ४ ड) २ जी घोटाळा स्पष्ट करा. (०७)

प्र. ५ कोणत्याही **तीन** टीपा लिहा. (१५)

१) माहिती अधिकार कायदा
२) जनसभा
३) छुप्या कॅमेराचा उपयोग (Spy camera)
४) पीत पत्रकारिता
५) नीरा राडिया घोटाळा

****

munotes.in